

OSNOVA KNIHY KAZATEL

1. **Kazatelovo hledání (1,1-18)**
2. **Radost nebo moudrost? (2,1-26)**
3. **Všechno má svůj čas (3,1 – 4,3)**
4. **Jaký užitek má člověk z práce? (4,4 – 5,6)**
5. **Jaký užitek má člověk z bohatství? (5,7 – 6,9)**
6. **Hodnota trápení a příkoří (6,10 – 7,14)**
7. **Ničeho příliš! (7,15-29)**
8. **Život s vědomím, že bude soud (8,1-17)**
9. **Je třeba využít čas a příležitost (9,1-12)**
10. **Moudrost je lepší než hloupost (9,13 – 10,20)**
11. **Závěr kazatelova hledání (11,1 – 12,14)**

KAZATEL 1,1-18

Kazatelovo hledání

Co se z různých veršů našeho oddílu dovídáme o autorovi?

Verš 2 představuje základní tezi celé knihy. Pokuste se na základě veršů 14-15 vysvětlit, jak Kazatel rozumí slovu „pomíjivost“.

Co je vlastně hlavním záměrem celé knihy?

Co se autor snaží vyjádřit ve verších 4-11?

Co myslíte, proč autor tuto báseň o koloběhu života vůbec na začátku své knihy uvádí?

Jakým způsobem se autor dobral moudrosti, a co s sebou jeho mnohé poznání neslo? (verše 16-18)

APLIKACE

Jak se vyrovnáváte s Kazatelovým prohlášením, že všechno, co se pod sluncem děje, je pomíjivost a honba za větrem?

Myslíte si, že stojí za to usilovat v únavném kolotoči našich životů o něco nového a smysluplného?

KAZATEL 2,1-26

Radost nebo moudrost?

Co je předmětem Kazatelova zkoumání v dnešním oddílu?

Jaký předběžný závěr si Kazatel udělal, když zhodnotil svoji honbu za radostí a blahobytem?

K čemu je člověku užitečná moudrost?

V čem člověku moudrost nepomůže?

Proč se Kazateli při jeho úvahách najednou zošklivil život?

Čeho se nakonec Kazatel při srovnávání radosti a moudrosti dobral?

APLIKACE

Co byste řekli lidem, kteří žijí podle filozofie, že nejdůležitější ze všeho je co nejvíc se v životě radovat a užívat si?

Co byste řekli lidem, kteří se domnívají, že jediným smyslem lidského života je hledání moudrosti?

KAZATEL 3,1 – 4,3

Všechno má svůj čas

Co Kazatel říká o čase ve verších 3,1-8?

Na co Kazatel přišel, když začal srovnávat dílo Boží s dílem lidským?

K čemu nás má přivést poznání naší nedokonalosti a pomíjivosti?

K čemu nás má přivést poznání Boží dokonalosti a stálosti?

Co Kazatele napadá, když přemýšlí nad tím, kolik je na světě nespravedlnosti?

Co Kazatel říká ohledně údělu zemřelých? Proč myslíte, že o této věci mluví tak skepticky?

APLIKACE

Co pro vás vyplývá z Kazatelova prohlášení, že každá věc pod nebem má svůj čas?

Jak konkrétně můžeme aplikovat Kazatelovu výzvu, abychom neunikali jenom do tajemstvív zahalené budoucnosti, ale žili vděčně a radostně už tady a teď?

KAZATEL 4,4 – 5,6 [7]

Jaký užitek má člověk z práce?

Co říká Kazatel ve verších 4,4-6 o práci a odpočinku?

V jaké situaci se práce obzvláště jeví jako pomíjivá a marná (verše 7-8)?

Jaký užitek má člověk z práce, když není sám?

Jak s tématem práce a lopotného pachtění souvisí Kazatelova narážka na nuzného moudrého chlapce a starého hloupého krále?

Co nás Kazatel učí ohledně toho, jak máme přistupovat k Pánu Bohu?

Jak tato úvaha o jednání člověka v chrámu souvisí s tématem práce a lopotného pachtění?

APLIKACE

Umíte ve svém životě udržet zdravou rovnováhu mezi prací a odpočinkem? Podělte se s druhými o praktické zkušenosti, jak toto celoživotní dilema řešíte.

Jak vypadá čas vašeho osobního rozjímání a modliteb? Je upachtěný, plný snů, slibů a proseb, nebo to bývá spíše chvíle tichého očekávání?

KAZATEL 5,7[8] – 6,9

Jaký užitek má člověk z bohatství?

Pokuste se na základě veršů 5,7-8 vysvětlit, proč se na světě děje tolik bezpráví.

Co Kazatel říká o lidech, kteří milují peníze (v. 9-11)?

V čem spočívá záludnost bohatství (v. 12-16)?

Jak s dnešním tématem souvisí oddíl o radosti z Božích darů (verše 17-19)?

O jakém zlu mluví Kazatel ve verších 6,1-6?

Jak rozumíte prohlášení, že „lepší je, co vidí oči, než za čím se žene duše“?

APLIKACE

Přáli byste si být bohatí? Jaká jsou úskalí života bohatého člověka?

Za jakých okolností nám může majetek sloužit jako dobrý dar od Pána Boha?

KAZATEL 6,10 – 7,14

Hodnota trápení a příkoří

Jak byste stručně vyjádřili hlavní myšlenku dnešního oddílu?

Jak nás do tohoto tématu uvádí 10. verš šesté kapitoly?

Co se nás snaží Kazatel naznačit ve verších 6,11-12?

*Kazatel nám staví před oči celkem pět prohlášení o tom, co je lepší.
Co nás chce na těchto příkladech ze života naučit (7,1-8)?*

Jak se k trápení a příkoří života staví moudrý člověk (7,9-12)?

Jaký závěr z těchto úvah pro náš život nakonec vyplývá (7,13-14)?

APLIKACE

Co pro vás znamená výzva, abychom se učili žít s myšlenkou na konec? („Lepší je zakončení věci než její počátek.“)

Jak se vás osobně dotýká Kazatelovo vyučování o hodnotě utrpení? („Lepší je trpělivost než povýšenost.“)

KAZATEL 7,15- 29

Ničeho příliš!

Co má podle vás Kazatel na mysli, když mluví o nadměrné spravedlnosti?

Co má Kazatel na mysli, když mluví o nadměrné moudrosti?

K čemu podle Kazatele vede nevyvážený život - život v nadměrné spravedlnosti a moudrosti nebo naopak svévoli a hlouposti?

Co Kazatel říká ve verších 23-24 ohledně hledání moudrosti?

Uprostřed úvah o povaze nezdravé spravedlnosti a moudrosti Kazatel krátce varuje muže před cizí ženou, která se jim může stát léčkou. Pak následují velice kontroverzní slova, která jsou těžká na pochopení. Můžeme tomu rozumět například tak, že Kazatel při svém hledání (nevíme čeho - snad spravedlivého člověka) našel mezi tisíci pouze jednoho muže (snad je to narážka na Jóba), ale nenašel mezi nimi žádnou spravedlivou ženu. Problémem takového výkladu je to, že zavání značně negativním postojem vůči ženám. Proto se někteří autoři domnívají, že zde Kazatel asi cituje nějaké přísloví známé jeho tehdejší čtenářům, a nedělá to proto, aby vrhal špatné světlo na ženy, ale aby demonstroval, že všichni lidé tíhnou ke zlu (snad s výjimkou Jóba, který sice nebyl bez hříchu, ale proslul svou bázňí k Bohu).

Co nás Kazatel učí o lidské spravedlnosti ve verši 29?

APLIKACE

**Myslíte si, že jste byli někdy v životě až příliš spravedliví?
Jak by se asi v těchto věcech projevila pravá spravedlnost?**

Co pro vás vyplývá z Kazatelova varování, že člověk, který je nadměru moudrý, se brzy sám zničí?

KAZATEL 8,1-17

Život s vědomím, že bude soud

Co nás učí Kazatel ve verších 1 a 2 ohledně moudrosti?

Co nás Kazatel učí o našem vztahu k vládnoucí moci (králům)?

Jak s tímto učením o vztahu ke králi souvisí verše 5b-9?

Proč podle Kazatele lidé tak svobodně páchají zlo, a co pomáhá zbožným k tomu, aby byli jiní?

V čem nachází Kazatel útěchu, když přemýšlí nad tím, jak silně se proplétají a ovlivňují životy spravedlivých a svévolníků?

Kazatel se na konci našeho oddílu znovu vrací k tématu moudrosti (verše 16-17). Co vás u těchto slov napadá, zvážíte-li, co o moudrosti říkal na jeho začátku ve verších 1 a 2?

APLIKACE

Jak se vyrovnáváte s nespravedlností, která se kolem vás děje? V čem pro vás může být dnešní oddíl v této věci povzbuzením?

Jak konkrétně váš život ovlivňuje poznání, že „nad každým dním nastane čas soudu“?

KAZATEL 9,1-12

Je třeba využít čas a příležitost

Co znamená Kazatelovo tvrzení, že „všechno je u všech stejné“?

Jak rozumíte prohlášení, že „spravedliví a moudří i jejich práce jsou v ruce Boží“?

Co vyjadřuje přísloví, že „živý pes je na tom lépe než mrtvý lev“?

Kazatel nám dává tři konkrétní rady, jak se vypořádat se skutečností, že náš život je časově omezený a plný nezodpovězených tajemství. Jak chápete jeho první radu vyjádřenou ve verších 7-9?

Jak rozumíte Kazatelově druhé radě vyjádřené ve verši 10?

Jaká je třetí Kazatelova rada s ohledem na omezenost a tajemství lidského života? Najdeme ji ve verších 11-12.

APLIKACE

Jak se vyrovnáváte s myšlenkou, že lidský život je časově omezený a nemůžeme s jistotou říci co nás v něm ještě potká? Co se v této věci můžeme naučit od Kazatele?

Jaké máte zkušenosti s využíváním příležitostí, které se vám v životě naskytnou? Vstupujete s odvahou do nových věcí, nebo tíhnete spíše k opatrnosti? Myslíte si, že jste někdy v životě propásli nějakou velikou příležitostí?

KAZATEL 9,13 – 10,20
Moudrost je lepší než hloupost

Co se nám snaží Kazatel vysvětlit ve verších 9,13-18?

Co se dozvídáme o hlouposti ve verších 10,1-3?

Jak se máme chovat v zemi, kde vládou hlupáci? (verše 10,4-7)

Co nás Kazatel učí o moudrosti ve verších 10,8-11?

Jak se liší řeč moudrých od klevetění hlupáků? (verše 10,12-14)

Verše 10,18-20 svým obsahem vyvažují a doplňují verše 10,15-17 (15 = 18; 16 = 19; 17 = 20). Co nás všemi těmito příklady chce Kazatel naučit?

APLIKACE

Jestliže nás dnešní oddíl všemožně upozorňuje, jak důležitá je pro život moudrost, co můžeme udělat proto, abychom v moudrosti rostli?

Jakým způsobem se můžeme vyvarovat zhoubnému vlivu pošetilosti a hlouposti?

KAZATEL 11,1 – 12,14

Závěr Kazatelova hledání

Jak rozumíte výzvě, abychom „pouštěli svůj chléb po vodě“ a „rozdělili svůj díl mezi sedm, ba i osm“?

Čemu nás Kazatel učí na příkladech ze zemědělství ve v. 11,3-6?

Co nás verše 11,7-10 učí o rovnováze života věřícího člověka?

K čemu nás chce Kazatel přimět svým líčením stáří ve v. 12,1-7?

Co nám verše 12,8-11 říkají o významu učení lidí, kteří byli obdařeni velikou moudrostí?

Jaký závěr nakonec ze všeho Kazatelova hloubání vyplývá? (verše 12,12-14)

APLIKACE

Jak konkrétně do vašeho života promlouvá moudré rčení, že „kdo příliš dá na vítr, nebude sít, a kdo hledí na mraky, nebude sklízet“?

V čem vás studium celé knihy Kazatel nejvíc obohatilo?